

**WYMAGANIA EDUKACYJNE
NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH
OCEN KLASYFIKACYJNYCH
Z JĘZYKA POLSKIEGO**

**Klasy: 4a, 5a, 6b
Nauczyciel uczący: Anna Potok**

Ogólne kryteria wymagań z języka polskiego na poszczególne oceny:

1) **ocenę niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- a) nie opanował podstawy programowej, w wyniku czego nie rokuje szans na kontynuowanie nauki w następnej klasie,
- b) nie rozwiązuje zadań teoretycznych ani praktycznych, nawet o niewielkim stopniu trudności,
- c) notorycznie jest nieprzygotowany do zajęć i nie odrabia prac domowych,
- d) podczas zajęć prezentuje bierną postawę i brak zainteresowania przedmiotem,
- e) wykazuje brak zainteresowania pracą w grupie i destrukcyjną postawę podczas zajęć;

2) **ocenę dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- 1) opanował większość elementów podstawy programowej umożliwiających uzyskanie przez ucznia podstawowej wiedzy z danego przedmiotu w ciągu dalszej nauki,
- 2) rozwiązuje (wykonuje) typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności, po uprzednim ukierunkowaniu przez nauczyciela,
- 3) prezentuje postawę gotowości do przyjęcia wiedzy i kształtowania elementarnych umiejętności oraz nawiązuje kontakt myślowy z nauczycielem na elementarnym poziomie jest jednak często nieprzygotowany do zajęć i nie zawsze odrabia prace domowe;

3) **ocenę dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- 1) opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie na poziomie nie przekraczającym wymagań podstawy programowej,
- 2) rozwiązuje (wykonuje) typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności,
- 3) odwołuje się do wcześniej zdobytych wiadomości,
- 4) kojarzy pojęcia i fakty uważane za podstawowe do dalszej nauki,
- 5) przygotowuje zlecane prace i przynosi potrzebne pomoce,
- 6) systematycznie odrabia zadania domowe;

4) **ocenę dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- 1) opanował w stopniu dobrym wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie,
- 2) samodzielnie rozwiązuje (wykonuje) typowe zadania teoretyczne lub praktyczne według wzorów oraz przykładów znanych z lekcji i podręcznika,
- 3) aktywnie uczestniczy w zajęciach,
- 4) zabiera głos w dyskusjach,
- 5) starannie wykonuje zadania domowe i inne ćwiczenia,
- 6) bierze aktywny udział w pracy grupowej,
- 7) jest systematyczny w nauce;

5) **ocenę bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- 1) w pełni opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie,
- 2) sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, zwłaszcza w sytuacjach nietypowych,
- 3) wykazuje samodzielność i zaangażowanie oraz twórczą postawę podczas zajęć,
- 4) korzysta z różnych źródeł wiedzy,
- 5) potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań trudnych i problemów w nowych sytuacjach,
- 6) bierze aktywny i twórczy udział w lekcjach,
- 7) podejmuje dodatkowe działania i wywiązuje się z nich,
- 8) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach na szczeblu szkolnym;

6) **ocenę celującą** otrzymuje uczeń, który:

- 1) osiąga sukcesy i wyróżnienia w zawodach sportowych konkursach i olimpiadach przedmiotowych międzyszkolnych, kwalifikuje się do finałów na szczeblu rejonowym, wojewódzkim albo krajowym, posiada inne porównywalne osiągnięcia,
LUB
- 2) posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza podstawę programową,
- 3) otrzymuje celujące oceny z bieżących wiadomości i umiejętności objętych programem nauczania przedmiotu,
- 4) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania dla danego etapu oraz wykraczającymi poza ten program,

- 5) proponuje nietypowe rozwiązania zadań,
- 6) wykazuje dociekliwość poznawczą podczas rozwiązywania problemów związanych z tematyką zajęć,
- 7) kompletnie i starannie wykonuje obowiązkowe ćwiczenia i zadania,
- 8) prezentuje twórczą postawę i samodzielność myślenia,
- 9) potrafi korzystać z różnych źródeł wiedzy,
- 10) jest systematyczny w nauce, zawsze przygotowany do zajęć,
- 11) podejmuje dodatkowe prace.

Treści nauczania w klasie IV

Zgodne z nową podstawą programową z 2017r.

Opracowane w oparciu o *Program nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV-VIII szkoły podstawowej „NOWE Słowa na Start!”*; autorka: Marlena Derlukiewicz

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
 - 1) rozpoznaje fikcję artystyczną;
 - 2) wskazuje cechy baśni, legendy, komiksu i opowiadania;
 - 3) zna i rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, przenośnię i określa ich funkcje;
 - 4) opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i dostrzega ich wzajemną zależność;
 - 5) odróżnia dialog od monologu;
 - 6) wyjaśnia, kim jest podmiot liryczny, narrator, bohater;
 - 7) wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy;
 - 8) określa tematykę utworu oraz wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst;
 - 9) objaśnia znaczenia dosłowne i niedosłowne tekstu;
 - 10) przedstawia swoje odczytanie utworu i je uzasadnia;
 - 11) wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach;
 - 12) wskazuje wartości w utworze.

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:
 - 1) odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia;
 - 2) świadomie i z uwagą odbiera koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne oraz filmy dla dzieci.

II. Kształcenie językowe.

1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:
 - 1) rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik, partykuła, wykrzyknienie);
 - 2) odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych;
 - 3) rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu i rodzaju gramatycznego odpowiednio rzeczownika, przymiotnika, liczebnika i czasownika oraz określa ich funkcje w wypowiedzi;
 - 4) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych;
 - 5) rozpoznaje funkcje składniowe wyrazów używanych w wypowiedzeniach (podmiot, orzeczenie, grupa podmiotu, grupa orzeczenia);
 - 6) rozpoznaje typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze i złożone, równoważniki zdań, wypowiedzenia oznajmujące, pytające, rozkazujące i wykrzyknikowe - rozumie ich funkcje i je stosuje;
 - 7) przekształca konstrukcje składniowe, np. zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, zdania w równoważniki zdań i odwrotnie.

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:
 - 1) wskazuje główne cechy języka mówionego i języka pisanego;
 - 2) posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny;
 - 3) używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej.
3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:
 - 1) identyfikuje tekst jako komunikat;
 - 2) identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi;
 - 3) rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała);
 - 4) zna i stosuje zasady akcentowania wyrazów.
4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:
 - 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, stosuje reguły pisowni;
 - 2) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki i stylistyka praktyczna. Uczeń:
 - 1) uczestniczy w rozmowie;
 - 2) tworzy logiczną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi.
2. Mówienie i pisanie. Uczeń:
 - 1) tworzy spójne wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis, list;
 - 2) wygłasza tekst z pamięci;
 - 3) tworzy plan odtwórczy i twórczy tekstu;
 - 4) rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS) i odpowiednio się nimi posługuje zachowując zasady etykiety;
 - 5) tworzy opowiadania twórcze związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji;

IV. Samokształcenie. Uczeń:

- 1) korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje;
- 2) korzysta ze słowników, w tym: ortograficznego, języka polskiego, wyrazów bliskoznacznych;
- 3) zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz *on-line*).

Treści nauczania w klasie V
Zgodne z podstawą programową z 2012r.

Opracowane w oparciu o *Program nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV-VI szkoły podstawowej „Teraz polski!”*; autorki: Anna Klimowicz i Krystyna Brząkalik

Kształcenie literacko-kulturowe

- bajka, morał bajki
- powtórzenie wiadomości o osobie mówiącej w wierszu, epitecie i o rymie
- powtórzenie wiadomości o narratorze
- bohater literacki – postać pierwszoplanowa (główna) i drugoplanowa (uboczna)
- przygotowywanie wywiadu
- rozpoznawanie intencji i uczuć nadawcy

- związki wyrazowe
- dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów
- redagowanie opowiadania odtwórczego z dialogiem

- teatr
- elementy widowiska teatralnego
- twórcy teatru
- środki wyrazu w teatrze
- zasady zachowania się w teatrze
- dramat (akty i sceny)
- didaskalia
- znaczenie interpunkcji w recytacji
- przypomnienie wiadomości o adresacie utworu
- rymy niedokładne (przybliżone) i dokładne (pełne)
- opisywanie scenografii

- powieść
- rodzaje powieści (historyczna, podróżnicza, sensacyjna, fantastyczna – fantasy, fantastycznonaukowa [science fiction])
- świat przedstawiony w utworze literackim

- wydarzenia, akcja
 - wątek (główny, poboczny, epizodyczny)
 - rozpoznawanie porównania
 - tworzenie streszczenia
 - kartka z życzeniami lub pozdrowieniami
 - zasady zachowania się podczas podróży
-
- elementy dzieła filmowego – obraz i dźwięk
 - środki wyrazu w filmie
 - twórcy filmu – reżyser, scenarzysta, scenograf, aktor, operator, montażysta, charakteryzator, kaskader, realizator dźwięku, producent
 - najważniejsze rodzaje i gatunki filmowe
 - opis postaci filmowej
 - zasady zachowania się w kinie
 - środki wyrazu w poezji – przypomnienie wiadomości o wyrazach dźwiękonaśladowczych (onomatopejach)
-
- dziennik
 - relacje z bliskimi osobami
-
- legenda
 - cechy gatunkowe legendy
 - opis eksponatu
 - sprawozdanie
 - zasady zachowania się w muzeum
-
- krótka historia internetu
 - pojęcia związane z internetem
 - czynności wykonywane przez internet
 - e-mail
 - zasady zachowania się w sieci (netykieta)
-
- wiersz biały
 - wyrażanie emocji

- opis krajobrazu
- ochrona przyrody
- zdania złożone współrzędnie
- zdania złożone podrzędnie
- wykresy zdań złożonych
- podsumowanie zagadnień ortograficznych
- przecinek w zdaniu złożonym – powtórzenie i uzupełnienie wiadomości

Kształcenie językowe

- powtórzenie i uzupełnienie wiadomości o czasowniku (odmiana czasownika przez rodzaje w liczbie mnogiej – rodzaj męsko- i niemęskoosobowy, forma prosta i złożona czasu przyszłego)
- akcentowanie różnych form czasownika
- pisownia zakończeń form czasu przeszłego czasownika (np. *wziąć, iść, zniknąć, lubić*)
- pisownia wyrazów z cząstką *by*
- powtórzenie i uzupełnienie wiadomości o rzeczowniku
- rzeczowniki własne i pospolite
- odmiana rzeczowników pochodzenia obcego typu *muzeum*
- rzeczowniki, które nie mają form liczby pojedynczej lub liczby mnogiej
- pisownia zakończeń rzeczowników
- i, -ii, -ji
- interpunkcja w dialogach – powtórzenie wiadomości
- powtórzenie i uzupełnienie wiadomości o przymiotniku
- stopniowanie proste (regularne i nieregularne) i opisowe
- przymiotniki o trudniejszych formach w M. lm. (*cudzy, pojedynczy, świeży*)
- związek rzeczownika z przymiotnikiem
- przypomnienie wiadomości o alfabecie
- pisownia wyrazów z *u* i *ó* – powtórzenie i uzupełnienie wiadomości
- zastosowanie dwukropka
- liczebnik i jego znaczenie
- liczebniki główne, porządkowe i zbiorowe

- związek liczebnika z rzeczownikiem
- zastosowanie liczebnika w zdaniu
- pisownia wyrazów z *ż* i *rz* – powtórzenie i uzupełnienie wiadomości
- kropka a liczby
- zapisywanie dat

- powtórzenie wiadomości o nieodmiennych częściach mowy (przysłówek, przyimek, spójnik)
- wyrażenia przymkowe
- przysłówki nieutworzone od przymiotników
- pisownia wyrazów z *h* i *ch* – powtórzenie wiadomości
- wykrzyknik

- związki wyrazów w zdaniu (wyraz określany [nadrzędny] i wyraz określający [podrzędny])
- związek główny i związki poboczne
- pisownia wyrazów z *q*, *q* oraz *en*, *em*, *on*, *om*

- wypowiedzenia – równoważniki zdań i zdania
- przekształcanie równoważników zdań w zdania
- budowa zdania pojedynczego i złożonego – powtórzenie wiadomości
- pisownia *nie* z różnymi częściami mowy – powtórzenie i uzupełnienie wiadomości
- przecinek w zdaniu pojedynczym – powtórzenie i uzupełnienie wiadomości

- powtórzenie i uzupełnienie wiadomości o podmiocie i orzeczeniu
- podmiot szeregowy i domyślny
- funkcja przydawki w zdaniu
- różne sposoby wyrażania przydawki
- powtórzenie i uzupełnienie wiadomości o pisowni wyrazów wielką i małą literą

- rola dopełnienia w zdaniu
- różne sposoby wyrażania dopełnienia
- rola okolicznika w zdaniu
- sposoby wyrażania okolicznika
- interpunkcja w internecie

TREŚCI NAUCZANIA W KLASIE VI

Zgodne z podstawą programową z 2012r.

Opracowane w oparciu o Program nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV-VI szkoły podstawowej „Teraz polski!; autorki: Anna Klimowicz i Krystyna Brząkalik

Kształcenie literacko-kulturowe

- przypomnienie wiadomości o osobie mówiącej i adresacie utworu
- wers, strofa, rymy (dokładne i niedokładne), wiersz biały – przypomnienie wiadomości
- środki stylistyczne (epitet, ożywienie, uosobienie)
- pamiętnik
- ocena postępowania bohatera literackiego
- fraszka
- puenta

- środki wyrazu w poezji –przypomnienie wiadomości o porównaniu
- narrator, powieść, świat przedstawiony, akcja, wątek – przypomnienie wiadomości
- fabuła (jedno- i wielowątkowa)
- związek frazeologiczny – przypomnienie wiadomości
- powieść, rodzaje powieści – utrwalenie wiadomości
- akapit – przypomnienie wiadomości
- plan ramowy i szczegółowy – przypomnienie wiadomości
- przypomnienie wiadomości o dosłownym i przenośnym znaczeniu wyrazów
- opowiadanie z dialogiem – doskonalenie techniki
- ocena postępowania bohatera literackiego

- tworzywo programu telewizji – środki wyrazu (ruchome obrazy, warstwa dźwiękowa),
- rodzaje programów telewizyjnych
- wpływ telewizji na sposób postrzegania świata
- zasady krytycznego telewidza
- komiks – przypomnienie wiadomości
- baśń – przypomnienie wiadomości
- tekst informacyjny, literacki, reklamowy

- narracja (pierwszo- i trzecio osobowa)
- fikcja literacka
- dyskusja
- zasady kulturalnej dyskusji, wyrażanie swojego zdania
- list oficjalny
- instrukcja
- przypomnienie wiadomości o wyrazach bliskoznacznych (synonimach) i wyrazach przeciwstawnych (antonimach)

- nastrój utworu – przypomnienie wiadomości
- przenośnia (metafora)
- gratulacje i życzenia – przypomnienie wiadomości
- sprawozdanie – doskonalenie techniki
- bajka i morał – przypomnienie wiadomości
- refren – przypomnienie wiadomości
- kolęda

- wiersz ciągły i stroficzny
- opis przedmiotu – doskonalenie techniki
- postacie fantastyczne i realistyczne, wydarzenia nieprawdopodobne i prawdopodobne – przypomnienie wiadomości
- opis krajobrazu – doskonalenie techniki
- rodzaje powieści
- bohater pierwszoplanowy (główny) i drugoplanowy (uboczny)
- zaproszenie – doskonalenie techniki
- mit i mitologia – powtórzenie wiadomości
- legenda (podanie) – utrwalenie wiadomości

- ludzie radia
- rodzaje audycji radiowych
- stacje radiowe i ich charakter
- wyrazy dźwiękonaśladowcze – powtórzenie wiadomości
- rytm – powtórzenie wiadomości
- ogłoszenie – doskonalenie techniki

- sytuacja nieoficjalna i oficjalna
- język potoczny
- zawiadomienie

nazwy uczuć i emocji

- sentencja (aforyzm)
- opis postaci – doskonalenie techniki
- pytanie retoryczne – utrwalenie wiadomości
- przysłowie – powtórzenie informacji

- źródła zdobywania informacji: słowniki (słownik języka polskiego, słownik wyrazów bliskoznacznych, słownik ortograficzny) i encyklopedie – przypomnienie wiadomości
- tworzenie notatek – utrwalenie wiadomości
- komizm

różne dziedziny twórczości artystycznej (sztuki plastyczne a sztuka użytkowa, muzyka, literatura)

- opis dzieła sztuki – rzeźby
- rodzina wyrazów
- wyrazy pokrewne – przypomnienie wiadomości
- świadomość ekologiczna
- skutki działalności człowieka
- redagowanie artykułu

Kształcenie językowe

- powtórzenie wiadomości o odmiennych częściach mowy (rzeczowniki, przymiotniki, czasowniki, liczebniki)
- różne zastosowania kropki, wykrzyknika, znaku zapytania
- przypomnienie wiadomości o pisowni trudnych form czasowników, rzeczowników i przymiotników
- powtórzenie wiadomości o nieodmiennych częściach mowy (przysłówki, przyimki, spójniki)
- powtórzenie wiadomości

o pisowni wyrazów wielką i małą literą

- interpunkcja w dialogach – powtórzenie wiadomości

- zaimki (zastępujące rzeczowniki, zastępujące przymiotniki i zastępujące liczebniki oraz zastępujące przysłówki)

- przypomnienie i uzupełnienie wiadomości o pisowni *nie* z różnymi częściami mowy

- kursywa i cudzysłów – powtórzenie wiadomości

- powtórzenie wiadomości o częściach zdania (orzeczenie i podmiot, dopełnienie, przydawka, okolicznik)

- utrwalenie wiadomości o pisowni wyrazów z *ó* i *u*, *rz* i *ż*, *ch* i *h* – przypomnienie wszystkich poznanych reguł pisowni

- przecinek w zdaniu pojedynczym – powtórzenie wiadomości

- powtórzenie wiadomości o rodzajach wypowiedzi

- pisownia zakończeń rzeczowników *-i*, *-ii*, *-ji* oraz cząstki *by* – utrwalenie wiadomości

- pisownia wyrazów z cząstką *by* – przypomnienie wiadomości

- przecinek w zdaniu złożonym – powtórzenie wiadomości

- powtórzenie wiadomości o zdaniu złożonym

- przypomnienie i uzupełnienie wiadomości o pisowni *ą*, *ę* oraz *en*, *em*, *on*, *om*

- użycie nawiasu i dwukropka – ćwiczenia interpunkcyjne

- ćwiczenia językowe – powtórzenie wiadomości przed sprawdzianem

- ćwiczenia ortograficzne i interpunkcyjne – powtórzenie wiadomości przed sprawdzianem

- ćwiczenia fonetyczne (głoski dźwięczne i bezdźwięczne, twarde i miękkie, ustne i nosowe)

- akcentowanie czasowników – powtórzenie wiadomości

- pisownia cząstek *s-*, *z-*, *ws-*, *wz-*, *wes-*, *wez-*, *roz-*, *bez-*

trudności w odmianie wyrazów obcych

- pisownia wyrazów obcych

- ćwiczenia słowotwórcze

- wyrazy pokrewne – powtórzenie wiadomości